

Personvernreglene for revisorer

I forbindelse med de nye personvernreglene (GDPR) som trer i kraft 25. mai 2018, arbeider Revisorforeningen med en veiledning på hva dette vil bety for revisorene. I tillegg har vi startet arbeidet med å utarbeide en bransjenorm for revisjonsbransjen. I denne forbindelsen er det avholdt et møte med Datatilsynet.

Formålet med de nye personvernreglene er å fastsette regler som sikrer fysiske personers rett til personvern. Revisjonsselskapene er som alle andre virksomheter omfattet av den nye personvernforordningen. Det som imidlertid skiller revisjonsbransjen fra mange andre bransjer, er at revisor i tillegg til å behandle personopplysninger i forbindelse med drift av egen virksomhet, også behandler personopplysninger i forbindelse med utførelse av oppdragene.

Revisors behandling av personopplysninger er også i dag omfattet av personvernlovgivningen, men problemstillingen blir ytterligere aktualisert ved gjennomføringen av EUs personvernforordning i Norge. Revisorloven har bestemmelser om blant annet taushetsplikt og regler om ordnet og betryggende oppbevaring av revisjonsdokumentasjon som langt på vei ivaretar formålet med personvernreglene. Vår oppfatning er at revisjonsselskaper som følger bestemmelsene i gjeldende revisorlov, har et godt utgangspunkt for å kunne etterleve personvernforordningen som trer i kraft i mai 2018.

Revisorforeningen hadde et møte med Datatilsynet 4. januar 2018 for å diskutere personvernforordningen sett fra revisors ståsted. I første omgang ble det fokusert på revisors behandling av personopplysninger i forbindelse med utførelse av revisjonsoppdrag og andre lovbestemte attestasjoner. I tillegg ble den fremtidige bransjenormen diskutert.

Bransjenorm og veiledning

Datatilsynet vil i løpet av våren 2018 gi ut en veiledning for utarbeidelse av bransjenorm. Vi har startet arbeidet med en bransjenorm, men da arbeidet er påvirket av innholdet i veiledningen, vil ferdigstillelse av bransjenormen være avhengig av når veiledningen blir tilgjengelig.

Bransjenormen må godkjennes av Datatilsynet, og vil da være rettleidende for revisjonsbransjens implementering og etterlevelse av loven.

Revisorforeningen arbeider samtidig med en veiledning som skal gi medlemmene veiledning om de ulike problemstillingene man står overfor ved behandling av personopplysninger. Vår veiledning vil omfatte hvordan behandling av personopplysninger bør håndteres både i drift av revisjonsvirksomhet og utførelse av oppdrag.

Revisor som behandlingsansvarlig eller databehandler

En problemstilling som ofte dukker opp i forbindelse med diskusjoner om innholdet i personvernforordningen, er om revisor anses som behandlingsansvarlig eller databehandler når det utføres oppdrag for kunder.

Dette avhenger av hvilken type oppdrag revisor utfører, og må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Når revisor utfører revisjonsoppdrag og andre lovbestemte attestasjonsoppdrag, vil revisor være behandlingsansvarlig for de personopplysningene som innhentes fra kunden og som oppbevares. Et revisjonsoppdrag har ikke som formål å behandle personopplysninger, men revisor vil kunne måtte behandle personopplysninger som ledd i utførelsen av revisjonen.

Når revisor innhenter og oppbevarer personopplysninger i forbindelse med utførelse av andre oppdrag enn revisjon og andre lovbestemte attestasjoner for en oppdragsgiver, vil revisor være databehandler. Eksempler på slike oppdrag vil kunne være teknisk utarbeidelse av årsregnskap og skattemelding, avtalte kontrollhandlinger mv.

For oppdrag der revisor er databehandler, vil det måtte inngås skriftlig avtale med kunden og revisor må i den forbindelse gi tilstrekkelige garantier for at personvernreglene etterleves. Som ledd i arbeidet med bransjenorm og veiledning vil det utarbeides eksempel på avtale som kan brukes når revisor er databehandler. I tillegg vil det gjøres vurderinger av om det må foretas endringer i engasjementsbrev mv.

Oppdatert veiledning pensjonsforutsetninger

Norsk RegnskapsStiftelse har oppdatert veiledning pensjonsforutsetninger med tall pr. 31. desember 2017. Les mer på www.regnskapsstiftelsen.no.

SAF-T fra 2020

Finansdepartementet har vedtatt en ny § 7-8 i bokføringsforskriften. Bokføringspliktige som har bokførte opplysninger elektronisk tilgjengelig etter bokføringsloven § 13 b, skal kunne gjengi bokførte opplysninger i standardisert form fra 1. januar 2020.

Skattedirektoratet vil fastsette det nærmere innholdet og formatet til gjengivelse av de elektronisk bokførte opplysningene i standardisert form.

Ordningen vil være frivillig frem til 1. januar 2020.

Den nye opsjonsordningen for små oppstartselskaper

Forskriftsbestemmelsene til den nye opsjonsordningen for små oppstartselskaper er fastsatt.

Det fremgår bl.a. at ordningen kun gjelder for ansatte som tiltrer stilling i oppstartselskapet 1. januar 2018 eller senere. Videre gjelder ordningen bare for opsjoner som blir tildelt 1. januar 2018 eller senere.

Bestemmelser om årsberetning i selskapslovgivningen

Som følge av at årsberetningen ikke lenger er pliktig for små foretak, er ordet «eventuell» innarbeidet i aksjelovens bestemmelse om hva som skal behandles på generalforsamlingen. Tilsvarende konsekvensjustering er ikke gjort i bestemmelsene i eksempelvis samvirkelova, eierseksjonsloven og burettslagslova om hva som skal behandles av generalforsamlingen/ årsmøtet. Det kom frem i regjeringens og Stortingets behandling av endringen at intensjonen var å unnta alle små foretak fra årsberetningskravet, og vi oppfatter at ordet «eventuelt» kan innfortolkes også i disse bestemmelsene.

Endringer i regnskapsloven

Lovendringene trer i kraft 1. januar 2018, med virkning for regnskapsår avsluttet 31. desember 2017 eller senere.

Lovendringene innebærer at kravet til årsberetning for små foretak er opphevet. Små foretak får imidlertid et nytt notekrav der de må opplyse om usikkerhet om forutsetningen om fortsatt drift. Det er tatt inn ytterligere presiseringer i notekravene til opplysninger om egne aksjer (både for små, øvrige og store foretak). Videre inneholder lovendringene regler om at små enkeltpersonforetak og enkelte små ansvarlige selskaper kan utarbeide årsregnskap etter en regel om begrenset regnskapsplikt når dette kan anses som god regnskapsskikk.

Kravene i aksjelovene til åpningsbalanse ved stiftelse, fusjon, fisjon eller omdanning av aksjeselskap til allmennaksjeselskap, er opphevet. Kravene til åpningsbalanse i lov om finansforetak og finanskonsern er også opphevet. Videre kan allmennaksjeselskap unnlate å utarbeide mellombalanser ved fusjon dersom samtlige aksjeeiere som deltar i fusjonen samtykker til dette.

Det ble først vedtatt å oppheve kravet til opplysninger om likestilling og diskriminering i årsberetningen til øvrige foretak, men dette ble reversert av et nytt vedtak før det første rakk å tre i kraft.

Se også artikkelen «Nytt om god regnskapsskikk og IFRS» lenger bak i bladet.

Deloitte Football Money League 2018

Manchester United topper den 21. utgaven av Deloitte Football Money League som ser på de fotballklubbene i verden som har høyest omsetning.

Hele ti av klubbene på oversikten er britiske. Årsaken til at Manchester United toppet årets liste (som de også gjorde i fjor) var blant annet at de vant UEFA Europa league-tittelen.

Totale inntekter for topp 20-klubbene steg med seks prosent siste sesong til 7,9 milliarder euro – som er ny rekord.

Omsetning i euro 2016/2017-sesongen

Rangering	Klubb	Omsetning (euro)
1	Manchester United	676,3
2	Real Madrid	674,6
3	FC Barcelona	648,3
4	Bayern Munich	587,8
5	Manchester City	527,7
6	Arsenal	487,6
7	Paris Saint-Germain	486,2
8	Chelsea	428,0
9	Liverpool	424,2
10	Juventus	405,7

Bisnode – temperaturmåler

www.bisnode.no

	Siste måned	Nest siste måned	Endring i %	Sml. med 1 år tilbake	Endring
Konkurser	715	545	31,2 %	579	23,5 %
Tvangsavviklinger	91	119	-23,5 %	99	-8,1 %
Nyregistreringer	29 543	20 883	41,5 %	30 974	-4,6 %
Antall anmerkninger	1 581 602	1 586 531	-0,3 %	1 538 997	2,8 %
- Personer m/anmerkninger	254 813	257 520	-1,1 %	253 291	0,6 %
- Foretak m/anmerkninger	50 595	49 841	1,5 %	51 773	-2,3 %

Siste måned = 28.11–23.01.17

Nest siste måned = 20.10.17–27.11.17

1 år tilbake = 28.11.16–23.01.17

Kilde: Bisnode

Riksrevisjonen i Sverige vil gjeninnføre revisjonsplikt for alle AS

Revisjonsfritaket har bidratt til økt risiko for skatteunndragelser og vanskeliggjort arbeidet mot økonomisk kriminalitet, heter det i en fersk rapport fra den svenske riksrevisjonen.

Formålet med den svenske granskningen har vært å undersøke om intensjonene ved reformen om fjerning av revisjonsplikt for små AS, som trådte i kraft 1. november 2010, er oppfylt. Politikernes mål med reformen var å redusere kostnader og gi færre administrative byrder, bedre konkurransekraft, økt vekst og flere ansatte i de minste aksjeselskapene.

Riksrevisjonen konkluderer i sin rapport med at følgende faktisk har skjedd:

- Selskapene som valgte bort revisjon, har svakere vekst både i nettoomsättning og antall ansatte enn selskaper som har revisjon
- Antall formaliafeil i selskapenes regnskaper har økt
- Oppnådde besparelser for selskapene er marginale
- Tilbøyeligheten til å velge bort revisjon er størst i bransjer med høy risiko for økonomisk kriminalitet og skatteunndragelser
- Berørte myndigheter har ikke evnet å kompensere for reformens uønskede effekter
- Arbeidet mot økonomisk kriminalitet er blitt vanskeligere

I oppsummeringen heter det videre: «Mycket talar för att bolag som saknar insyn från en revisor i högre utsträckning medvetet redovisar lägre ekonomisk aktivitet i verksamheten som helhet och därmed krymper bolagets vinst för att undkomma skatt».

Rapportens hovedkonklusjon er at «Regjeringen bör verka för att revisionsplikten för små aktiebolag återinförs».

Den svenske Riksrevisjonens rapport Avskaffande av revisionsplikten för små aktiebolag – en reform som kostar mer än den smakar: riksrevisionen.se/sv/rapporter/Rapporter/EFF/2017/Avskaffandet-av-revisionsplikten-for-sma-aktiebolag--en-reform-som-kostar-mer-an-den-smakar/

Endring i forhold til land for land-rapporteringen

Etter at Revisjon og Regnskap 8-2017 med publiseringsdato 11. desember gikk i trykken, har det kommet noen endringer i forhold til det som står beskrevet i artikkelen Slik leveres land for land-rapporteringen.

Forskrift til skatteforvaltningsloven § 8-12-2 ble endret 27.11.17. Den viktigste endringen i den nye bestemmelsen er at bokført egenkapital er erstattet med innskutt egenkapital. Den nye bestemmelsen første ledd bokstav a lyder: «Meldingen skal inneholde opplysninger om a) inntekt, resultat før skattekostnad, betalt inntektsskatt, påløpt inntektsskatt, innskutt egenkapital, opptjent egenkapital, antall ansatte og fysiske eiendeler utenom kontanter og eiendeler tilsvarende kontanter. Opplysningene nevnt i første punktum skal gis samlet i hver kategori for alle foretak i hvert enkelt land der konsernet har økonomisk aktivitet.»

I artikkelen fremgår følgende: «Sum bokført egenkapital for alle konsernheter pr. skattejurisdiksjon. Bokført egenkapital skal summeres for alle konsernselskaper uten eliminerings.» Dette er feil. Den riktige teksten skal være «Sum innskutt egenkapital for alle konsernheter pr. skattejurisdiksjon. Innskutt egenkapital skal summeres for alle konsernselskaper uten eliminerings.» I tillegg presiseres at med akkumulert fortjeneste menes opptjent egenkapital.

Merverdiavgift – endringer gjeldende fra 1. januar 2018

- Den lave merverdiavgiftssatsen er fra 1.1.2018 økt fra 10 % til 12 %. Økningen får betydning for tjenester som gjelder persontransport, overnatting, allmennkringkasting og adgang til kino, museer, fornøylesparker og store idrettsarrangementer.
- Avgiftsfritaket for el-biler er vedtatt videreført for 2018. ESA har godkjent ordningen til ut 2020, men har samtidig anmodet Norge om en evaluering av fritaket etter to år.
- Det er vedtatt et nytt fritak fra omregistreringsavgift for el-biler. Fritaket trer i kraft fra 1.1.2018. ESA har godkjent ordningen til ut 2023.
- For bil og andre kjøretøy er årsavgiften erstattet av en trafikksforsikringsavgift som kreves inn av forsikringsselskapene. Det er vedtatt et fritak fra trafikksforsikringsavgiften for el-biler. Fritaket trer i kraft fra 1.1.2018. ESA har godkjent ordningen til ut 2023.
- Unntaket i merverdiavgiften for omsetning fra veldedige og allmenntilretteleggende institusjoner er fra 1.1.2018 utvidet fra tre til fire arrangementsdager.
- Fritaket for merverdiavgift for elektrisk kraft til Nord-Norge er fra 1.1.2018 utvidet til å omfatte elektrisk kraft levert til studentsamskipnadene i Nord-Norge, til bruk i studenthybler uten egen måler.
- Bergings- og redningsfartøy under 15 meter er fritatt for merverdiavgift. Fritaket er gitt tilbakevirkende kraft fra 1.1.2017.

Utsetter nye dokumentasjonskrav for redusert kildeskatt

De nye dokumentasjonsreglene for å kunne trekke redusert kildeskatt på utbytte til utenlandske aksjonærer utsettes til 1. januar 2019.

Tidligere i år varslet Skattedirektoratet om at det blir innført nye dokumentasjonskrav for å kunne trekke redusert kildeskatt på utbytte til utenlandske aksjonærer. De nye reglene skulle gjelde fra og med 1. januar 2018.

Regnskaps- og revisjonsplikt for eierseksjonssameier

Grensene for full regnskaps- og revisjonsplikt for eierseksjonssameier økes og det er ikke lenger plikt til å avlegge årsregnskap og årsberetning for sameier med 20 eller færre seksjoner.

Eierseksjonsloven ble endret fra 1. januar 2018. Bestemmelsen om regnskap er flyttet fra eierseksjonsloven § 44 til § 64. Etter endringen er det bare sameier med 21 eller flere seksjoner som må avlegge årsregnskapet og årsberetningen i samsvar med regnskapsloven. Tidligere har det vært tilsvarende krav for sameier med ni eller flere seksjoner der mindre enn tre fjerdedeler av seksjonene er boligseksjoner.

Revisorforeningen legger til grunn at endringen får virkning for 2017-regnskapene. Sameier med færre seksjoner skal også avlegge et regnskap for foregående kalenderår som legges frem på ordinært sameiermøte, men det er ikke et lovkrav om at regnskapet oppfyller kravene i regnskapsloven, og det er heller ikke innsendingsplikt til Regnskapsregisteret i Brønnøysund.

Revisjonsplikt bortfaller for sameier med 20 eller færre seksjoner

Tilsvarende er plikten til å ha statsautorisert eller registrert revisor endret, jf. eierseksjonsloven § 65, sammenlignet med tidligere § 45. Sameier med 21 eller flere seksjoner skal ha én eller flere statsautoriserte eller registrerte revisorer. Det samme gjaldt tidligere for sameier med ni eller flere seksjoner der mindre enn tre fjerdedeler av seksjonene er boligseksjoner. I sameier med 20 eller færre seksjoner kan årsmøtet med vanlig flertall av de avgitte stemmene vedta at sameiet skal ha en revisor som er valgt av årsmøtet.

Sjekk om det er behov for endring i sameiets vedtekter

Krav til regnskap etter regnskapsloven og bruk av statsautorisert eller registrert revisor kan også følge av sameiets vedtekter. Sameier som ønsker å tilpasse seg lovendringene, bør derfor sjekke om det er nødvendig å gjøre endringer i vedtektene.

Plikt til å melde elektronisk varslingsadresse

Forskriften til enhetsregisterloven er endret med virkning fra 1. januar 2018 slik at alle virksomheter får plikt til å melde varslingsadresse til Enhetsregisteret. Det vil si e-postadresse eller mobilnummer.

Plikten til å melde varslingsadresse er sett på som et viktig tiltak for å sikre en sikker og effektiv digital kommunikasjon mellom forvaltningen og virksomheter.

Alle virksomheter som har registrert seg i Altinn i dag, har oppfylt sin plikt. De må bare oppdatere opplysningene sine ved endringer. Nystartede virksomheter melder varslingsadresse via samordnet registermelding.

Varslingsadresser er ikke offentlig tilgjengelige.

Overføring av aksjer til ektefellens holdingselskap

Overføring av aksjer til ektefellens holdingselskap kan beskattes og bli gjenstand for prisjustering etter skatteloven § 13-1, skriver Skattedirektoratet i en bindende forhåndsuttalelse.

En gaveoverføring til et aksjeselskap som eies av giverens ektefelle, anses i utgangspunktet ikke som realisasjon.

Finansdepartementet har imidlertid lagt til grunn at skatteloven § 13-1 om skjønnsfastsettelse ved interessefelleskap kan komme til anvendelse når en aksjonær vederlagsfritt overfører personlig eide aksjer til sitt eget holdingselskap.

Skattedirektoratet mener at det samme må gjelde ved overføring til ektefellens aksjeselskap. Det foreligger en omgåelsesfare ved at

aksjene vederlagsfritt kan føres inn under fritaksmetoden. Etter Skattedirektoratets syn fratar dette transaksjonen noe av dets gavepreg og tilsier at det må skje en identifikasjon med ektefellen i et tilfelle som dette.

Etter Skattedirektoratets oppfatning vil skatteloven § 13-1 komme til anvendelse slik at overføringen skal skattlegges som om aksjene var realisert til virkelig verdi.

LUNCH

JEG KAN FORSIKRE DERE OM AT BEDRIFTEN I DETTE ØYEBLIKK GJØR NØDVENDIGE ENDRINGER I SIKKERHETSKLARERENGEN TIL ENKELTE ANSATTE ...

Sponsing av ideelle organisasjoner

Skattedirektoratet har avgitt en uttalelse om skatte- og avgiftsrettslige spørsmål knyttet til sponsing av og innsamling på vegne av ideelle organisasjoner.

Det har vært reist spørsmål om bedrifter kan kreve fradrag for eller holde utenfor skattepliktig inntekt når hele eller deler av vederlaget gis til en ideell organisasjon.

I utgangspunktet er det avtalt pris med kunden som regnes som skattepliktig inntekt for bedriften, skriver Skattedirektoratet.

Gir varer og tjenester vederlagsfritt

Varer og tjenester som ytes vederlagsfritt til en ideell organisasjon, regnes som et skattepliktig uttak. Mottar bedriften en motytelse, f.eks. at organisasjonen tilbyr eksponering som har reklameverdi, skal verdien av motytelsen gå til fradrag i uttaksverdien.

Innsamling

Rene innsamlingsaksjoner, f.eks. at kunder legger penger på en bøsse i bedriftens lokaler, er ikke skattepliktig for bedriften.

Sponsing

Det ovenstående innebærer ikke at fradrag er utelukket i alle slike tilfeller. Kostnader

til sponsing kan være fradragsberettiget forutsatt at kostnaden har tilstrekkelig nær og umiddelbar sammenheng med den skattepliktige virksomhetsinntekten.

Det følger av Skattedirektoratets skatteforskrift § 6-21-5 annet ledd at det ikke er fradragsrett for den delen av reklamekostnader som ikke er fastsatt på forretningsmessig grunnlag.

Det vises også til Skattedirektoratets uttalelse av 27. september 2013 om sponsing av ideelle organisasjoner.

Merverdiavgift

Også for merverdiavgift er utgangspunktet at den næringsdrivende skal beregne utgående avgift av den avtalte prisen med kunden.

Tjenester som ytes vederlagsfritt på veldeilig grunnlag, er imidlertid fritatt for merverdiavgift, jf. MVA-loven § 6-19 første ledd. Mottar bedriften en motytelse, f.eks. eksponering med reklameverdi, vil tjenestene likevel være avgiftspliktig omsetning.

Registrerte næringsdrivende har i utgangspunktet fradragsrett for eventuelle sponsertjenester som er fakturert med merverdiavgift fra den ideelle organisasjonen.

Fisjon av selskap med ulike aksjeklasser

Ved fisjon av et selskap med flere aksjeklasser der aksjene i de forskjellige aksjeklassene har ulik verdi, kan nettoverdiene i selskapet fordeles i samme forhold som aksjenes verdi.

Les mer på: revisorforeningen.no/fag/nyheter/fisjon-av-selskap-med-ulike-aksjeklasser/

Fusjon av kommandittselskaper

Fusjon av kommandittselskaper kan ikke gjennomføres uten å utstede vederlagsandeler, skriver Skattedirektoratet i en bindende forhåndsuttalelse.

Skattedirektoratet mente skattelovens fusjonsregler klart tilsier at fusjon mellom selskaper med deltakerfastsetting må gjennomføres ved at det utstedes nye andeler i det overtakende selskapet.

Skattedirektoratet avviste imidlertid å ta stilling til om fusjonen kan gjennomføres til bokførte verdier, dvs. uten verdsettelse. Direktoratet mente dette ville være å ta stilling til alternative fakta, noe som ligger utenfor ordningen med bindende forhåndsuttalelser.

Skattedirektoratet avviste også å ta stilling til spørsmålene om lovfestet eller ulovfestet gjennomskjæring. Skattedirektoratet mente de hadde adgang til dette da de har konkludert med at fusjonen ikke kan gjennomføres på den måten selskapet hadde planlagt, dvs. uten å utstede vederlagsandeler.

Høyesterettsdom om avskjæring av underskudd

Høyesterett var enig med staten i at fremførbart underskudd skulle avskjæres da en aksjoneær kjøpte seg opp fra 16 til 100 prosent i selskapet.

Dette er den første Høyesterettsdommen som gjelder vilkårene for å anvende avskjæringsregelen i skatteloven § 14-90. Dommen gir flere viktige avklaringer når det gjelder tolkningen av bestemmelsen.

Ut fra forarbeidene mente Høyesterett at vurderingen av motivet skal skje på objektivt grunnlag, dvs. at motivet skal fastlegges på grunnlag av de ytre omstendighetene i saken og ikke ut fra skattyters subjektive formål. På dette punktet skiller avskjæringsregelen i skatteloven § 14-90 seg fra den ulovfestede gjennomskjæringsregelen.

Høyesterett mente videre at både ordlyden og forarbeidene taler for at det ikke skal stilles krav til kvalifisert overvekt av skattemessige motiver for at bestemmelsen kommer til anvendelse. Det er tilstrekkelig med alminnelig sannsynlighetsovervekt, dvs. at skattemotivene er større enn andre motiver. Høyesterett presiserer at dette ikke betyr at det kun er momenter som kan tallfestes, som skal tillegges vekt.

Høyesterett var også klar på at det ikke skal foretas noen illojalitetsvurdering ved anvendelse av denne avskjæringsregelen. Skatteloven § 14-90 kan komme til anvendelse selv om det ikke fremstår som en illojal omgåelse av skattereglene å la selskapet få benytte skatteposisjonen.

Les mer på: revisorforeningen.no/fag/nyheter/hoyesterettsdom-om-avskjering-av-underskudd/